

КИЇВСЬКИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ БОРИСА ГРІНЧЕНКА
ФАХОВИЙ КОЛЕДЖ «УНІВЕРСУМ»

Циклова комісія з педагогічної освіти

ЗАТВЕРДЖУЮ

Проректор з науково-методичної
та навчальної роботи

Олексій ЖИЛЬЦОВ

_____ 2023 р.

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
МЕТОДИКА СОЦІАЛЬНО-ПЕДАГОГІЧНОЇ РОБОТИ
для студентів

спеціальності

освітньо-професійної програми

освітньо-професійного ступеня

231 Соціальна робота

Соціальна педагогіка

фаховий молодший бакалавр

Київ-2023

Розробник: Пиголенко Юлія Анатоліївна, викладач циклової комісії з педагогічної освіти Фахового коледжу «Універсум» Київського університету імені Бориса Грінченка

Викладач: Пиголенко Юлія Анатоліївна

Робочу програму розглянуто і затверджено на засіданні циклової комісії іноземних мов

Протокол від « 15 » грудня 2022 року № 5

Голова циклової комісії АД Альона ДОЦЕНКО

Робочу програму перевірено

« ____ » _____ 2023 р.

Заступник директора з навчально-методичної роботи О.Таріф Оксана ГОЛОВЧАНСЬКА

Заступник директора з навчальної роботи Яніна Яніна КАРЛІНСЬКА

Пролонговано:

на 2023/2024 н.р. АД (Доценко А.О.), « 30 » серпня 2023р., протокол № 1

на 20__/20__ н.р. _____ (_____), « __ » _____ 20__ р., протокол № __

на 20__/20__ н.р. _____ (_____), « __ » _____ 20__ р., протокол № __

на 20__/20__ н.р. _____ (_____), « __ » _____ 20__ р., протокол № __

1. Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Характеристика навчальної дисципліни	
	денна форма навчання	
Вид дисципліни	обов'язкова	
Мова викладання, навчання, оцінювання	українська	
Загальний обсяг кредитів/годин	6 /180	
Курс	III/IV	
Семестр	VI	VII
Кількість змістових модулів з розподілом:	3	3
Обсяг кредитів	3	3
Обсяг годин, у тому числі:	90	90
Аудиторні	42	42
Модульний контроль	6	6
Семестровий контроль	15	15
Самостійна робота	27	27
Форма семестрового контролю	залік	екзамен

2. Мета та завдання навчальної дисципліни

Метою викладання навчальної дисципліни «Методика соціально-педагогічної роботи» є формування в майбутніх соціальних педагогів компетентностей соціально-педагогічної діяльності, ознайомлення студентів із теоретичними основами методики соціально-педагогічної роботи; оволодіння навичками та сучасними методиками соціально-педагогічної роботи; підготовка студентів до організації та проведення самостійного наукового дослідження з проблем соціально-педагогічної роботи; формування стійкого інтересу до творчої соціально-педагогічної роботи.

Завдання:

- поглиблення, розширення, закріплення знань, умінь та навичок з теорії і методики соціально-педагогічної роботи;
- формування стійкого інтересу до творчої соціально-педагогічної роботи;
- опанування методик та технологій соціально-педагогічної роботи.

Дисципліна «Методика соціально-педагогічної роботи» забезпечує оволодіння студентами загальними, фаховими та предметними **компетентностями:**

Номер в освітній програмі	Зміст компетентності	Номер теми, що розкриває зміст компетентності
Загальні компетентності		
ЗК-2	Здатність знаходити, обробляти та аналізувати інформацію з різних джерел.	Модуль 1: 1-3
Фахові компетентності		
ФК-2	Здатність прогнозувати перебіг різних соціальних процесів	Модуль 2: 5-6
ФК-6	Знання й розуміння організації та функціонування системи соціального захисту й соціальних служб.	Модуль 1: 2-3
ФК-7	Навички консультаційної, соціально-реабілітаційної, діагностичної роботи з питань навчальної, соціальної та особистісної адаптації вихованців (клієнтів)	Модуль 2: 4-8 Модуль 4: 12-15 Модуль 6: 21-22
ФК-8	Здатність застосовувати сучасні експериментальні методи роботи	Модуль 3: 9-11
ФК-18	Володіння навичками прикладної творчої діяльності, ігротехніками, методами арт-терапії	Модуль 4: 16 Модуль 5: 17-18
ФК-19	Здатність забезпечувати інклюзивні	Модуль 5: 17

	процеси, виявляти особливості та шляхи покращення життєдіяльності дітей та молоді з інвалідністю	
Предметні компетентності		
	знати та розуміти предметну область та розуміння професійної діяльності;	Модуль 1: 1
	здатність забезпечувати інклюзивні процеси, виявляти особливості та шляхи покращення життєдіяльності дітей та молоді з особливостями;	Модуль 5: 17
	здатність прогнозувати перебіг різних соціальних процесів;	Модуль 1: 2-3 Модуль 4: 12
	здатність до генерування нових ідей, впровадження інновацій в соціально-педагогічній діяльності;	Модуль 1: 2-3
	здатність виявляти, проводити соціальне інспектування й оцінку потреб вразливих категорій громадян, у тому числі тих, які опинилися в складних життєвих обставинах;	Модуль 2: 4-6 Модуль 3: 9
	здатність до реалізації загальнонаукових і специфічних методів і методик у практиці соціально-педагогічної роботи;	Модуль 2: 7-8 Модуль 3: 9-11
	здатність до здійснення соціальної допомоги та надання підтримки вразливим категоріям клієнтів соціально-педагогічної роботи.	Модуль 6: 19-22

3. Результати навчання за дисципліною

Вивчення курсу «Методика соціально-педагогічної роботи» забезпечує оволодіння такими програмними результатами навчання:

ПРН-1

Здійснювати пошук, аналіз і синтез інформації з різних джерел для розв'язування професійних задач і встановлювати причинно-наслідкові зв'язки між соціальними подіями та явищами

ПРН-4

Організовувати соціально корисну діяльність дітей і підлітків, формувати демократичну систему взаємостосунків у підлітковому середовищі, а також з-поміж дітей і дорослих

ПРН-7

Застосовувати методи соціальної педагогіки в конкретних умовах взаємодії з учнями

ПРН-13

Використовувати методи соціальної діагностики в процесі оцінювання проблем, потреб, специфічних особливостей та ресурсів клієнтів

ПРН-17

Застосовувати набуті знання при наданні консультаційних психологічних та соціально-педагогічних послуг

ПРН-20

Уміння використовувати психокорекційні методи роботи з клієнтами, у тому числі арт-терапевтичні форми роботи

ПРН-24

Уміти самостійно виконувати обов'язки, покладені в межах професійної діяльності

4. Структура навчальної дисципліни

Назви змістових модулів, тем	Усього	Розподіл годин між видами робіт					Самостійна робота
		Аудиторні				Підготовка і складання підсумкового контролю	
		Лекції	Семінари	Практичні			
Змістовий модуль 1.							
Теоретичні та нормативні засади соціальної та соціально-педагогічної роботи.							
Тема 1. Поняття про метод. Класифікація методів.	10	2	2		2	4	
Тема 2-3. Форми та методи соціально-педагогічної роботи, їх класифікація. Соціальні інновації та методи соціального прогнозування. Нормативна документація соціального педагога.	14	4	4		2	4	
Модульний контроль 1	2						
Разом	26*	6	6		4	8	
Змістовий модуль 2.							
Характеристика методів соціально-педагогічної діяльності.							
Тема 4. Педагогічні методи у діяльності соціального педагога.	9	2		2	2	3	
Тема 5. Соціально-економічні та організаційно розпорядчі методи у діяльності соціального педагога.	10	2	2		2	4	
Тема 6. Соціологічні та психологічні методи у діяльності соціального педагога.	8	2		2	1	3	
Тема 7-8. Соціально-педагогічні методи у діяльності соціального педагога.	13	4		4	2	3	
Модульний контроль 2	2						
Разом	42*	10	2	8	7	13	
Змістовий модуль 3.							
Загальні технології та спеціальні методи соціально-педагогічної діяльності.							
Тема 9. Соціальна вулична робота та соціальна терапія як методи соціально-педагогічної роботи.	9	2	2		2	3	
Тема 10-11. Рекламно-інформаційні технології в діяльності соціального педагога.	11	4		2	2	3	
Модульний контроль 3	2						
Разом	22*	6	2	2	4	6	
Разом за 6 семестр	90*	22	10	10	15	27	
Змістовий модуль 4.							
Методи і технології соціально-педагогічної роботи з особистістю.							
Тема 12. Діагностичний інструментарій соціального педагога.	8	2	2		1	3	
Тема 13. Профілактична робота в діяльності соціального педагога.	8	2		2	2	2	
Тема 14. Корекційна робота соціального педагога.	8	2	2		1	3	
Тема 15. Соціально-педагогічне консультування.	7	2	2		1	2	
Тема 16. Технології роботи соціального педагога в	9	2		2	2	3	

контексті проблем насильства над дітьми.						
Модульний контроль 4	2					
Разом	42*	10	6	4	7	13
Змістовий модуль 5.						
Особливості соціально – педагогічного супроводу осіб з функціональними порушеннями.						
Тема 17. Завдання соціального педагога в роботі з дітьми та молоддю з обмеженими функціональними можливостями.	9	2		2	2	3
Тема 18. Технології та методи соціально-педагогічного супроводу дітей з розумовими порушеннями.	7	2	2		1	2
Модульний контроль 5	2					
Разом	18*	4	2	2	3	5
Змістовий модуль 6.						
Організація соціально-педагогічної роботи з різними категоріями отримувачів соціально-педагогічних послуг.						
Тема 19. Методика соціальної роботи з сім'єю	7	2	2		1	2
Тема 20. Специфіка соціально-педагогічної роботи з обдарованими дітьми та їх батьками.	9	2		2	2	3
Тема 21. Технологізація волонтерської роботи в соціально-педагогічній діяльності.	7	2		2	1	2
Тема 22. Особливості соціальної роботи з неповнолітніми, які повертаються з місць позбавлення волі.	5	2			1	2
Модульний контроль 6	2					
Разом	30*	8	2	4	5	9
Разом за 7 семестр	90*	22	10	10	15	27
Усього	180*	44	20	20	30	54

*з урахуванням модульного контролю

5. Програма навчальної дисципліни

Змістовий модуль 1. Теоретичні та нормативні засади соціальної та соціально-педагогічної роботи.

Тема 1. Поняття про метод. Класифікація методів.

Що таке метод та метод дослідження? Групи методів соціально-педагогічної діяльності. Спеціальні методи в соціально-педагогічній діяльності. Нетрадиційні методи.

Основні поняття теми: метод, метод соціальної роботи, загальні методи, спеціальні наукові методи, спеціальні методи, нетрадиційні методи.

Семінарське заняття 1. Метод в соціально-педагогічній діяльності. Класифікація методів.

Основна література: 2, 4, 7. *Додаткова література:* 1.

Тема 2-3. Форми та методи соціально-педагогічної роботи, їх класифікація.

Соціальні інновації та методи соціального прогнозування. Класифікація методів соціальної роботи. Індивідуальна робота. Групова робота. Робота у громаді. Професійні межі застосування методів і форм соціальної роботи. Особливості командної роботи. Соціальні інновації, інноваційний розвиток.

Основні поняття теми: робота у громаді, форми соціальної роботи, соціальні інновації, інноваційний розвиток, проектні інновації, суб'єкти соціальних інновацій, соціально-інноваційний потенціал, креативний клас, моделювання, екстраполяція.

Семінарське заняття 2-3. Соціальні інновації соціально-педагогічної роботи.

Основна література: 1, 5 *Додаткова література:* 1, 4.

Змістовий модуль 2. Характеристика методів соціально-педагогічної діяльності

Тема 4. Педагогічні методи у діяльності соціального педагога

Методи формування свідомості особистості: бесіда, приклад, методи дискусійного характеру (дискусія, диспут, полеміка, софістика, евристика), лекція, переконання та навіювання. Методи організації діяльності та формування досвіду суспільної поведінки: привчання, тренування, прогнозування (перспективні лінії), громадська думка, вимога (пряма та непряма). Методи стимулювання діяльності: гра, змагання, заохочення, покарання. Методи самовиховання: самопізнання, само ставлення, саморегуляція.

Основні поняття теми: методи формування свідомості особистості, бесіди, лекції, методи дискусії, переконання, навіювання, приклад, методи організації діяльності, спілкування, формування позитивного досвіду суспільної поведінки, педагогічна вимога, громадська думка, довіря, привчання, тренування, створення виховних ситуацій, прогнозування, методи стимулювання діяльності і поведінки: гра, змагання, заохочення, покарання, методи самовиховання, самопізнання, самооцінювання, саморегуляція.

Практичне заняття 1. Педагогічні методи у діяльності соціального педагога

Основна література: 1, 5, 6. *Додаткова література:* 2, 4.

Тема 5. Соціально-економічні та організаційно-розпорядчі методи у діяльності соціального педагога

Сутність соціально-економічних методів. Натуральна та грошова допомога, пільги, одноразові виплати, компенсації, патронаж та побутове обслуговування, моральне заохочення, санкції. Організаційно-розпорядчі методи у діяльності соціального педагога. Регламентування, нормування, інструктування, підбір та розстановка кадрів праці. Якості та знання менеджера соціального проекту; метод вимог, критика та самокритика, контроль, перевірка виконання.

Основні поняття теми: організаційно-розпорядчі методи, організаційне регламентування, організаційне нормування, натуральної і фінансової допомоги, встановлення пільг, одноразових субсидій і компенсацій, патронаж, побутове обслуговування, моральне заохочення, санкції

Семінарське заняття 4. Соціально-економічні та організаційно-розпорядчі методи у діяльності соціального педагога

Основна література: 1, 5, 6. *Додаткова література:* 2, 4.

Тема 6. Соціологічні та психологічні методи у діяльності соціального педагога

Класифікація методів соціально-виховної роботи. Сфери застосування соціологічних методів (анкетування, інтерв'ю тощо) у соціально-педагогічній роботі. Види анкет та інтерв'ю. Типи запитань, які можуть складати текст анкети чи зміст інтерв'ю. Особливості використання психологічних методів (спостереження, тести, опитувальники, проєктивні методи тощо) у професійній діяльності соціального педагога. Загальна характеристика основних психологічних методів та методика їх застосування.

Основні поняття теми: соціологічні методи у діяльності соціального педагога, психологічні методи у діяльності соціального педагога, соціологічне спостереження, опитування, анкета, аналіз документів, метод інтерв'ю, соціометричний метод опитування, консультування, тестування, психодрама, соціодрама, ігрова терапія, арттерапія.

Практичне заняття 2. Соціологічні та психологічні методи у діяльності соціального педагога.

Основна література: 1, 5, 6 *Додаткова література:* 2, 4.

Тема 7-8. Соціально-педагогічні методи у діяльності соціального педагога

Метод «рівний-рівному». Методичні особливості, сфери застосування. Метод соціальної вуличної роботи у діяльності соціального педагога. Діти вулиці як основний суб'єкт застосування методу. Методичні особливості. Аналіз соціуму як один із провідних методів у діяльності соціального педагога при роботі в громаді.

Основні поняття теми: метод «рівний-рівному», соціально-педагогічна діяльність за методом „рівний-рівному”, метод соціальної вуличної роботи, вулична соціальна робота, метод аналіз соціуму

Практичне заняття 3-4. Використання власне соціально-педагогічних методів в роботі соціального педагога.

Основна література: 1, 3 *Додаткова література:* 1,4.

Змістовий модуль 3.

Загальні технології та спеціальні методи соціально-педагогічної діяльності

Тема 9. Соціальна вулична робота та соціальна терапія, як методи соціально-педагогічної роботи.

Мета соціальної вуличної роботи. Основні завдання вуличної соціальної роботи. Переваги вуличної соціальної роботи. Основні форми вуличної соціальної роботи. Знання та вміння соціального педагога, що працює в умовах вуличного простору. Стратегія організації вуличної соціальної роботи. Організація роботи бригади вуличних соціальних працівників. Правила техніки безпеки при роботі на вулиці.

Проблема надання психолого-педагогічної допомоги особистості. Здійснення немедичної корекції чи терапії у ставленнях дитини до себе, до інших і до реального життя. Індивідуальна та групова форми роботи з клієнтом (їх переваги та недоліки). Особливості психолого-педагогічної групової терапії в практиці роботи соціального педагога. Проблеми терапевтичної роботи соціального педагога з різними групами клієнтів. Роль та місце батьків в заняттях терапевтичної групи. Окремі напрями соціальної терапії.

Основні поняття теми: рейд, ігротека, дискотека, вуличний театр, виїзне консультування, вулична акція, пункт соціальної підтримки, мітинг, вулична хода, терапія, групи допомоги, казкотерапія.

Семінарське заняття 5. Ділова гра «Розробка соціального паспорту мікрорайону»

Основна література: 1, 3 *Додаткова література:* 1,4.

Тема 10-11. Рекламно-інформаційні технології в діяльності соціального педагога.

Сутність та специфіка використання рекламно-інформаційних технологій у діяльності соціальних працівників. Поняття "Засоби масової інформації". Роль засобів

масової інформації як одного із соціальних інститутів та їх вплив на сучасне суспільство. Проблема негативного вливу засобів масової інформації на населення. Специфіка рекламної діяльності соціальних працівників та установ. Стратегія створення кола інформаційних джерел, якими може користуватися соціальний педагог у своїй діяльності (преса, телебачення, радіо). Тактика взаємодії соціального працівника зі ЗМІ. Види інформаційного впливу у роботі соціального педагога.

Технології використання рекламних засобів у діяльності соціальних працівників. Основні проблеми психологічної адаптації рекламної продукції до умов суспільства. Типові види реклами, які використовуються в практиці соціально-педагогічної роботи: графічна частина, слоган (реklamний девіз, лозунг, зачин), інформаційний блок, діапазон запропонованих послуг, спонукання потенційного клієнта (спонсора, партнера) до дії, адреса і зв'язок, елементи фірмового стилю. Специфічні ознаки соціальної реклами. Типові помилки, які слід враховувати у ході реалізації рекламної стратегії соціального педагога. Технології створення і використання прес-релізу як форми рекламно-інформаційної діяльності.

Основні поняття теми: Засоби масової інформації, преса, телебачення, радіо, рекламний девіз, лозунг, стратегії поведінки, інформаційний блок, плакати, буклети, листівки.

Практичне заняття 5. Засоби масової інформації (ЗМІ) як особливий чинник впливу на спосіб життя людини.

Основна література: 2, 4, 7 *Додаткова література:* 1, 4.

Змістовий модуль 4. Методи та технології соціально-педагогічної роботи з особистістю.

Тема 12. Діагностичний інструментарій соціального педагога.

Діагностика в роботі соціального педагога. Види діагностик та їх характеристика. Соціально-педагогічна діагностика, її структура. Алгоритм процедури діагностики. Методи соціально-педагогічних досліджень: спостереження, опитування (бесіда, анкетування, інтерв'ю), тестування, аналізу продуктів діяльності (контент-аналіз), ранжування, метод експертних оцінок. Особливості використання методів діагностики в роботі соціального педагога.

Основні поняття теми: діагноз, діагностика, процес, методи, соціальний педагог, умови, результати, критерії оцінки, діагностичний інструментарій.

Семінарське заняття 6. Особливості соціально-педагогічної діагностики

Основна література: 2, 3, 5. *Додаткова література:* 4, 6, 7.

Тема 13. Профілактична робота в діяльності соціального педагога.

Сутність профілактики в діяльності соціального педагога. Зміст, напрямки та форми профілактичної роботи соціального педагога. Рівні профілактики та їх характеристика. Стратегії профілактики. Профілактичні програми та умови їх реалізації.

Основні поняття теми: профілактика, соціально – педагогічна профілактика, негативні явища, соціальний педагог, профілактична робота, профілактична програма.

Практичне заняття 6. Профілактична робота в діяльності соціального педагога.

Основна література: 2, 3, 4. *Додаткова література:* 2, 6, 7.

Тема 14. Корекційна робота соціального педагога.

Зміст, завдання корекційної роботи соціального педагога. Принципи психолого – педагогічної корекційної роботи. Види корекційної роботи. Індивідуальна та групова корекційна робота соціального педагога. Програма корекційної роботи соціального педагога. Ігрова корекція.

Основні поняття теми: корекція, діагностика, порушення, психолого-педагогічна корекція, корекційна робота, соціальний педагог, програма корекційної роботи.

Семінарське заняття 7. Особливості корекційної роботи соціального педагога.

Основна література: 1, 2, 4. *Додаткова література:* 4, 5, 7.

Тема 15. Соціально-педагогічне консультування.

Консультативна діяльність соціального педагога. Принципи консультування. Основні завдання консультування. Види соціально-педагогічного консультування. Напрями консультативної діяльності соціального педагога. Індивідуальні консультації в роботі соціального педагога.

Основні поняття теми: консультація, соціально-педагогічна консультація, організаційна форма соціально-педагогічної роботи.

Семінарське заняття 8. Особливості консультування в роботі соціального педагога.

Основна література: 5, 7. *Додаткова література:* 3, 4, 5.

Тема 16. Технології роботи соціального педагога в контексті проблем насильства над дітьми.

Насильство над дітьми як психолого-педагогічна проблема. Основні чинники виникнення насильства в сім'ї. Види насильства. Форми психологічного насильства. Типові ознаки насильства. Законодавчо – правовий аспект попередження насильства над дітьми. Напрямки соціально-педагогічної роботи з попередження насильства в сім'ї. Система установ та організацій щодо захисту дітей від насильства в Україні.

Основні поняття теми: насильство, жорстоке ставлення, попередження насильства в сім'ї, діагностування, корекція, соціальний педагог, сім'я, види насильства, ознаки насильства, педагогічний колектив.

Практичне заняття 7. Профілактика насильства серед учнів навчальних закладів та в сім'ї.

Основна література: 3, 4, 5. *Додаткова література:* 5, 6, 7.

Змістовий модуль 5. Особливості соціально – педагогічного супроводу осіб з функціональними порушеннями

Тема 17. Завдання соціального педагога в роботі з дітьми та молоддю з обмеженими функціональними можливостями.

Характеристика видів порушень у здоров'ї. Типологія функціональних обмежень. Зміст та завдання соціально-педагогічної роботи з дітьми та молоддю з функціональними порушеннями. Інклюзивне навчання

Основні поняття теми: особа з функціональними порушеннями, типологія, соціальний педагог, інклюзивне навчання.

Практичне заняття 8. Організація соціально-педагогічної роботи з дітьми з інвалідністю за кордоном.

Основна література: 2, 4. *Додаткова література:* 3, 5, 6, 7.

Тема 18. Технології та методи соціально-педагогічного супроводу дітей з розумовими порушеннями.

Загальні рекомендації щодо роботи з дітьми з особливими освітніми потребами. Завдання соціального педагога щодо організації інклюзивного навчання загальноосвітньому навчальному закладі. Формування толерантного ставлення до дітей з особливими потребами в освітньому середовищі.

Основні поняття теми: інклюзія, інклюзивне навчання, діти з особливими освітніми потребами.

Семінарське заняття 9. Специфіка роботи з дітьми та молоддю з функціональними порушеннями.

Основна література: 6, 5. *Додаткова література:* 4, 6.

Змістовий модуль 6. Організація соціально-педагогічної роботи з різними категоріями клієнтів.

Тема 19. Методика соціальної роботи з сім'єю.

Соціально-педагогічна робота з сім'єю. Типологія сімей, що потребують допомоги та підтримки соціального педагога. Діагностика сімейних стосунків. Соціально-педагогічна паспортизація сім'ї. Технології соціально-педагогічного консультування. Методика організації роботи сімейного клубу. Технології підготовки та проведення сімейного свята.

Основні поняття теми: сім'я, типологія сімей, допомога сім'ї, підтримка сім'ї, паспортизація, діагностика, сімейний клуб, сімейне свято.

Семінарське заняття 10. Методика соціальної роботи з сім'єю.

Основна література: 1, 3. *Додаткова література:* 9.

Тема 20. Специфіка соціально-педагогічної роботи з обдарованими дітьми та їх батьками.

Поняття «творча особистість», «обдарованість». Види обдарованості. Діагностика обдарованості. Діяльність соціального педагога в будинках творчості, клубах, студіях. Соціально-педагогічна робота щодо підтримки обдарованих дітей.

Основні поняття теми: творчість, творча особистість, обдарованість, види обдарованості, соціальний педагог, діагностика, сім'я, клуб, студія, конкурси, творчі огляди.

Практичне заняття 9. Особливості педагогічної роботи з обдарованими дітьми за кордоном.

Основна література: 2, 4. *Додаткова література:* 4.

Тема 21. Технологізація волонтерської роботи в соціально-педагогічній діяльності.

Технологічні аспекти формування та розвитку волонтерського руху в умовах сьогодення. Стратегія та технології управління діяльністю волонтерських груп. Характеристика соціальних програм, проектів та акцій у яких беруть участь волонтери. Діяльність волонтерів в умовах вуличної соціальної роботи. Діяльність волонтерів в системі формування здорового способу життя. Робота волонтерів з клієнтами з обмеженими можливостями. Система підготовки волонтерів до участі в соціально-педагогічній діяльності. Школа, семінар як форми навчання волонтерів. Підготовка волонтерів в умовах тимчасових творчих об'єднань молоді. Проблеми пропаганди і популяризації волонтерської діяльності в сучасних умовах.

Основні поняття теми: волонтер, волонтерство, добровільність, вулична соціальна робота, школа волонтерів.

Практичне заняття 10. Робота соціального педагога з волонтерами.

Основна література: 3, 5. *Додаткова література:* 6, 8.

Тема 22. Особливості соціальної роботи з неповнолітніми, які повертаються з місць позбавлення волі.

Завдання соціального педагога в роботі з неповнолітніми, які повертаються з місць позбавлення волі. Адаптація та ресоціалізація неповнолітніх, які повертаються з місць позбавлення волі. Соціальний супровід осіб, які повернулися з місць позбавлення волі. Організаційні форми та методи соціального педагога щодо соціальної роботи з неповнолітніми, які повертаються з місць позбавлення волі.

Основні поняття теми: неповнолітні, місця позбавлення волі, адаптація, ресоціалізація, соціальний педагог, консультування, корекція, індивідуальна робота, групова робота, сім'я.

Основна література: 3, 4, 5. *Додаткова література:* 2, 7, 8.

6. Контроль навчальних досягнень

6.1. Система оцінювання навчальних досягнень студентів

Вид діяльності студента	Максимальна кількість балів	Модуль 1		Модуль 2		Модуль 3		Модуль 4		Модуль 5		Модуль 6	
		кількість одиниць	максимальна кількість балів	кількість одиниць	максимальна кількість балів	кількість одиниць	максимальна кількість балів	кількість одиниць	максимальна кількість балів	кількість одиниць	максимальна кількість балів	кількість одиниць	максимальна кількість балів
Відвідування лекцій	1	3	3	5	5	3	3	5	5	2	2	4	4
Відвідування семінарських занять	1	3	3	1	1	1	1	3	3	1	1	1	1
Відвідування практичних занять	1	-	-	4	4	1	1	2	2	1	1	2	2
Робота на семінарському занятті	10	3	30	1	10	1	10	3	30	1	10	1	10
Робота на практичному занятті	10	-	-	4	40	1	10	2	20	1	10	2	20
Виконання завдання для самостійної роботи	5	2	10	4	20	2	10	5	25	2	10	4	40
Виконання модульної контрольної роботи	25	1	25	1	25	1	25	1	25	1	25	1	25
<i>Разом</i>			71		105		60		110		59		102
Максимальна кількість балів	507												
Розрахунок коефіцієнта	8,4												

6.2. Завдання для самостійної роботи та критерії її оцінювання.

Зміст самостійної роботи студентів має таку структуру:

1. Опрацювати зміст тем за літературою.
2. Відповісти на питання до семінарського заняття.
3. Виконати завдання (оцінюється в 5 балів).

Змістовий модуль 1.

Теоретичні та нормативні засади соціальної та соціально-педагогічної роботи.

Тема 1. Поняття про метод. Класифікація методів.

1. Скласти тематичний словник (не менше 10 термінів) за темою модуля.

Тема 2-3. Форми та методи соціально-педагогічної роботи, їх класифікація. Соціальні інновації та методи соціального прогнозування.

1. Підготувати 3 анотації до статей, що стосуються соціальних інновацій.

Змістовий модуль 2.

Характеристика методів соціально-педагогічної діяльності

Тема 4. Педагогічні методи у діяльності соціального педагога

1. Проаналізувати позитивні і негативні сторони методів формування свідомості.

1. Розробити методичні рекомендації щодо правильного використання критики на адресу дитини.

Тема 5. Соціально-економічні та організаційно-розпорядчі методи у діяльності соціального педагога

1. Запропонуйте 5 електронних джерел, де вказана інформація про соціально-економічні та організаційно-розпорядчі методи.

Тема 6. Соціологічні та психологічні методи у діяльності соціального педагога.

Тема 7-8. Соціально-педагогічні методи у діяльності соціального педагога

1. Написати есе на тему «Використання соціально-педагогічних методів у діяльності соціальних інституцій»

Змістовий модуль 3.

Загальні технології та спеціальні методи соціально-педагогічної

Тема 9. Соціальна вулична робота та соціальна терапія, як методи соціально-педагогічної роботи.

1. Запропонувати систему позначок для соціального паспорту мікрорайону. Розробити паспорт.

2. Розробити картотеку ігор для вуличної ігротеки та план проведення ігротеки

Тема 10-11. Рекламно-інформаційні технології в діяльності соціального педагога.

1. Продумати та змонтувати відео про один з педагогічних методів (на вибір студента).

2. Запропонувати рекламу на нестандартному носії.

Змістовий модуль 4.

Методи та технології соціально-педагогічної роботи з особистістю.

Тема 12. Діагностичний інструментарій соціального педагога.

1. Розробити пам'ятку основних вимог щодо організації методу спостереження.

2. Дібрати кілька зразків анкет з соціально-педагогічної проблематики.

Тема 13. Профілактична робота в діяльності соціального педагога.

1. Розробити перелік тем профілактичних бесід для старшокласників і студентів.

Тема 14. Корекційна робота соціального педагога.

1. Розробити програму з корекції міжособистісних стосунків учнів підліткового вік

Тема 15. Соціально-педагогічне консультування.

1. Розробити правила етикету соціального педагога, якого необхідно дотримуватися під час консультування клієнта.

Тема 16. Технології роботи соціального педагога в контексті проблем насильства над дітьми.

1. Заповнити таблицю

Типові ознаки насильства щодо дітей

Тип насильства	Ознака
----------------	--------

Змістовий модуль 5.

Особливості соціально – педагогічного супроводу осіб з функціональними порушеннями.

Тема 17. Завдання соціального педагога в роботі з дітьми та молоддю з обмеженими функціональними можливостями.

1. Розробити зміст діяльності соціального педагога – організатора акції: «Ігротека для дитини з порушеннями функціональними можливостями»

Тема 18. Технології та методи соціально-педагогічного супроводу дітей з розумовими порушеннями.

1. Розробити пам'ятку для батьків дитини з особливими освітніми потребами.

Змістовий модуль 6.

Організація соціально-педагогічної роботи з різними категоріями клієнтів.

Тема 19. Методика соціальної роботи з сім'єю.

1. Розробити генограму двох сімей.

2. Розробити зміст сімейного свята.

Тема 20. Специфіка соціально-педагогічної роботи з обдарованими дітьми та їх батьками.

1. Розробити пакет діагностик творчих якостей клієнта.

Тема 21. Технологізація волонтерської роботи в соціально-педагогічній діяльності.

1. Розробити зміст та структуру виконання одного волонтерського доручення

Тема 22. Особливості соціальної роботи з неповнолітніми, які повертаються з місць позбавлення волі.

1. Проаналізувати програми соціальної адаптації неповнолітніх, які повернулися з місць позбавлення волі.

КОНТРОЛЬ РЕЗУЛЬТАТІВ НАВЧАННЯ ЗА ВИДАМИ ДІЯЛЬНОСТІ

6.3. Критерії оцінювання виконання практичних, лабораторних робіт та відповіді на семінарському занятті

Критерії оцінювання за 10 бальною шкалою

Кількість балів	Значення оцінки (характеристика відповіді)
10	Відмінний рівень виконання завдань/відповідь повна, вичерпна й достатньо обґрунтована з, можливими, незначними недоліками
9	Достатньо високий рівень виконання завдань/відповідь без суттєвих (грубих) помилок, але не містить повних обґрунтувань
8	В цілому добрий рівень виконання завдань/відповідь містить незначну кількість несуттєвих помилок
7	Посередній рівень виконання завдань/відповідь містить значну кількість недоліків та/або незначну кількість помилок
5-6	Мінімально допустимий рівень виконання завдань, містить недоліки та помилки/відповідь неповна, що характеризується недостатньою обґрунтованістю, фрагментарністю, наявністю недоліків та помилок
3-4	Незадовільний рівень виконання завдань/відповіді, що виявляється у формальному запам'ятанні деяких понять і фактів, без належного їх розуміння, нездатності застосувати такі знання при вирішенні завдань
1-2	Незадовільний рівень виконання завдань/відповіді, що виявляється у неспроможності відтворити означення базових понять, положень, невмінні їх застосувати або виконання завдання/відповідь розпочата чи взагалі відсутня.

6.4. Критерії оцінювання виконання самостійних робіт

Критерії оцінювання за 5 бальною шкалою

Кількість балів	Значення оцінки (характеристика відповіді)
5	Відмінний рівень виконання з можливими незначними недоліками
4	В цілому добрий рівень виконання, містить незначну кількість несуттєвих помилок
3	Посередній рівень знань, виконання містить значну кількість недоліків
2	Мінімально допустимий рівень виконання

6.5. Критерії оцінювання виконання модульних контрольних робіт

Критерії оцінювання за 25 бальною шкалою

6.6. Форми проведення семестрового контролю та критерії оцінювання.

Форма проведення: Комплексний екзамен.

Максимальна кількість балів: 40 балів.

Критерії оцінювання:

Екзамен: питання 1 – 23 (тестові завдання з вибором однієї, або кількох правильних відповідей), оцінюються в 1 бал. 24-28 (запитання на відповідність та вставити пропущені слова), оцінюються в 2 бали кожне, питання 29 – 5 балів

6.7. Шкала відповідності оцінок

Рейтингова оцінка	Оцінка за стобальною шкалою	Значення оцінки
A	90 – 100 балів	Відмінно – відмінний рівень знань (умінь) в межах обов'язкового матеріалу з можливими незначними недоліками
B	82-89 балів	Дуже добре – достатньо високий рівень знань (умінь) в межах обов'язкового матеріалу без суттєвих (грубих) помилок
C	75-81 балів	Добре – в цілому добрий рівень знань (умінь) з незначною кількістю помилок
D	69-74 балів	Задовільно – посередній рівень знань (умінь) із значною кількістю недоліків, достатній для подальшого навчання або професійної діяльності
E	60-68 балів	Достатньо – мінімально можливий допустимий рівень знань (умінь)
FX	35-59 балів	Незадовільно з можливістю повторного складання – незадовільний рівень знань, з можливістю повторного перескладання за умови належного самостійного доопрацювання
F	1-34 балів	Незадовільно з обов'язковим повторним вивченням курсу – досить низький рівень знань (умінь), що вимагає повторного вивчення дисципліни

7. Рекомендовані джерела

Основна (базова) література:

1. Безпалько О. В. Соціальна педагогіка: схеми, таблиці, коментарі: навч. посіб. [для студ. вищ. навч. закл.] / О. В. Безпалько Київ : Центр учбової літератури, 2020. – 208 с.
2. Бочкор Н. П. Соціально-педагогічна робота з дітьми у конфліктний та постконфліктний період: метод. рек. / Н.П. Бочкор, Є.В. Дубровська, О.В. Залеська та ін.. Київ : МЖПЦ «ЛаСтрада-Україна», 2014. – 84 с.
3. Вайнола Р.Х. Технології соціально-педагогічної роботи. Курс лекцій для студентів спеціальності „Соціальна педагогіка”. Київ : КМПУ імені М.Б.Грінченка, 2013. – 152 с.
4. Завацька Л.М. Технології професійної діяльності соціального педагога. Навч. посіб. Київ :Видав. Дім "Слово", 2015. – 240с.
5. Тимошенко, Н. Є. Професійне самовдосконалення соціального педагога [Текст]: навч. посіб. / Тимошенко Н.Є. Київ : Київськ. ун-т імені Бориса Грінченка, 2016. – 128 с.
6. Фіцула М.М. Відхилення у поведінці неповнолітніх: шляхи їх попередження та подолання : навч.-метод. посібник / М.М.Фіцула, І.І.Парфанович. Тернопіль : Навчальна книга Богдан, 2015. – 432 с.

Додаткова:

1. Активні методи просвітницької діяльності у профілактиці ВІЛ/СНІДу та ризикованої поведінки: посібник для спеціалістів приймальників-розподільників, притулків для неповнолітніх та виховних колоній / За заг. ред Вайноли Р.Х., Лях Т.Л. Київ : ДКБ „Ротекс”, 2017. – 190 с.
2. Алексеєва В. О. Технології соціальної робота з дезадаптованими дітьми та молоддю / Валентина Алексеєва, Лілія Костриці. Київ : Шк. Світ, 2014. – 120 с.
3. Внутрішня міграція та тимчасові переміщення в Україні в умовах політичних та соціально-економічних загроз. Відділ соціальної безпеки (О.А. Малиновська). – № 17, Серія «Соціальна політика». [Електронний ресурс]. – Режим доступу: [//www.niss.gov.ua/content/articles/files/vnutrishnya_migratsia-45aa1.pdf](http://www.niss.gov.ua/content/articles/files/vnutrishnya_migratsia-45aa1.pdf)
4. Гречаник, О.Є. Виховні системи навчальних закладів: теорія та практика [Текст]: методичний посібник / Укладач О. Є. Гречаник. Харків : Вид. група «Основа», 2014. 224 с. (Серія «Виховна робота»).
5. Закон України «Про захист прав і свобод внутрішньо переміщених осіб» Права Людини в Україні [Електронний ресурс] // Інформаційний портал Харківської правозахисної групи. Режим доступу.: <http://www.khpg.org>.
6. Менеджмент волонтерів від А до Я : навч.-метод. посібник / За ред. Т. Л. Лях ; авт.-кол.: З. П. Бондаренко, Т. В. Журавель, Т. Л. Лях та ін. Київ : Версо-04, 2012. – 288 с.
7. Ростомова Л.М. Особливості переживання провини неповнолітніми, схильними до правопорушень: автореф. дис. ... канд. психол. наук: 19.00.06 спец. «юридична психологія» / Лада Миколаївна Ростомова; Академія управління Міністерства внутрішніх справ. Київ : 2010. – 17 с.
8. Сорочинська В.Є. Організація роботи соціального педагога: Навчальний посібник. Київ :Кондор, 2017. – 198 с.
9. Створимо безпечне середовище для навчання та адаптації дітей біженців: навч. мет. посіб. / упорядн. [О. А. Возіянова, Григоренко О.П., Гуцаленко Т.В. та інші] Київ : ВГО «Розрада», 2012. – 130 с.

Навчально-методична карта дисципліни “Методика соціально-педагогічної роботи”

Разом: 180 год.: лекції – 44 год., семінарські заняття – 20 год., практичні заняття – 20 год., самостійна робота – 54 год., модульний контроль – 12 год., підготовка і складання підсумкового контролю – 30 год.

Модулі	Змістовий модуль 1		Змістовий модуль 2				Змістовий модуль 3	
Назва модуля	Теоретичні та нормативні засади соціальної та соціально-педагогічної роботи.		Характеристика методів соціально-педагогічної діяльності.				Загальні технології та спеціальні методи соціально-педагогічної діяльності.	
Лекції	1	2-3	4	5	6	7-8	9	10-11
Теми лекцій	Поняття про метод. Класифікація методів.	Форми та методи соціально-педагогічної роботи, їх класифікація. Соціальні інновації та методи соціального прогнозування. Нормативна документація	Педагогічні методи у діяльності соціального педагога	Соціально-економічні та організаційно розпорядчі методи у діяльності соціального педагога	Соціологічні та психологічні методи у діяльності соціального педагога	Соціально-педагогічні методи у діяльності соціального педагога.	Соціальна вулична робота та соціальна терапія як методи соціально-педагогічної роботи.	Рекламно-інформаційні технології в діяльності соціального педагога.
Теми семінар. занять	Метод в соціально-педагогічній діяльності. Класифікація методів.	Соціальні інновації соціально-педагогічної роботи.		Соціально-економічні та організаційно-розпорядчі методи у діяльності соціального педагога			Ділова гра «Розробка соціального паспорту мікрорайону»	
Теми практич. занять			Педагогічні методи у діяльності соціального педагога.		Соціологічні та психологічні методи у діяльності соціального педагога	Використання власне соціально-педагогічних методів в роботі соціального педагога.		Засоби масової інформації (ЗМІ) як особливий чинник впливу на спосіб життя людини.
С.Р.	5 балів		5 балів				5 балів	
МКР	Модульна контрольна робота 1 (25 балів)		Модульна контрольна робота 2 (25 балів)				Модульна контрольна робота 3 (25 балів)	

Модулі	Змістовий модуль 4					Змістовий модуль 5		Змістовий модуль 6			
Назва модуля	Методи і технології соціально-педагогічної роботи з особистістю.					Особливості соціально – педагогічного супроводу осіб з функціональними обмеженнями		Організація соціально-педагогічної роботи з різними категоріями клієнтів.			
Лекції	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22
Теми лекцій	Діагностичний інструментарій соціального педагога	Профілактична робота в діяльності соціального педагога	Корекційна робота соціального педагога	Соціально-педагогічне консультування	Технології роботи соціального педагога в контексті проблем насильства над дітьми	Завдання соціального педагога в роботі з дітьми та молоддю з обмеженими функціональними можливостями	Технології та методи соціально-педагогічного супроводу дітей з розумовими порушеннями	Методика соціальної роботи з сім'єю	Специфіка соціально-педагогічної роботи з обдарованими дітьми та їх батьками	Технологія волонтерської роботи в соціально-педагогічній діяльності	Особливості соціальної роботи з неповнолітніми, які повертаються з місць позбавлення волі
Теми семінар. занять	Особливості соціально-педагогічної діагностики		Особливості корекційної роботи соціального педагога.	Особливості консультування в роботі соціального педагога.		Організація соціально-педагогічної роботи з дітьми з інвалідністю за кордоном.		Методика соціальної роботи з сім'єю			
Теми практич. занять		Профілактична робота в діяльності соціального педагога.			Профілактика насильства серед учнів навчальних закладів та в сім'ї.		Специфіка роботи з дітьми та молоддю з функціональними порушеннями		Особливості педагогічної роботи з обдарованими дітьми за кордоном.	Робота соціального педагога з волонтерами.	
С.Р.	5 балів					5 балів		5 балів			
МКР	Модульна контрольна робота 1 (25 балів)					Модульна контрольна робота 2 (25 балів)		Модульна контрольна робота 3 (25 балів)			
Іспит; Коефіцієнт: 8,4											